

HI4-opintojaksosta valittuja tehtäviä

1. Alla on dokumentti 1600-luvun alusta.

a) Mitä uuden ajan luonnontieteelle ominaisia asioita tunnistat dokumentista?

(2p.)

b) Arvioi, mitä vaikutuksia uuden ajan luonnontieteilijöiden uusilla näkemyksillä taivaankappaleista oli 1600-luvun Euroopassa. (4p.)

Sir Henry Wotton Salisburyn jaarlille (1610)

Padovalainen matematiikan professori [Galileo Galilei] on löytänyt neljä uutta taivaankappaletta Jupiterin kiekon lähetyviltä sekä monia tuntemattomia kiintotähtiä flanderilaisten keksimällä ja tämän itsensä parantelemalla optisella kojeella, joka sekä suurentaa kohteen että tuo sen lähemmäs. Lisäksi hän on saanut selville Linnunradan pitkään etsityn todellisen luonteen sekä sen, että kuu ei ole pallomainen vaan sen pinnassa on lukuisia kohoumia ja painaumia, ja että sen valo on maasta heijastuvaa auringonvaloa. Hän on kumonnut kaiken tähän aiheeseen liittyvän astrologisen ja astronomisen tiedon.

2. Valitse yksi alla olevista henkilöistä ja selvitä millä tavalla hän kuvaa hyvin aikakautensa kulttuuria ja millä perusteella häntä voidaan pitää yhtenä historian merkkihenkilönä.

- Sokrates
- Martti Luther
- Leonardo da Vinci
- John Locke
- Charles Darwin
- Karl Marx
- Sigmund Freud

3. Alla on kaksi maalausta eri aikakausilta. Selvitä, miten ne ilmentävät hyvin aikakautensa kulttuuria.

Simone Martin: Kohtauksia Pyhän Martinuksen elämästä; aseista kieltäytyminen. 1300-luvun alku.

Sandro Botticelli: Kevät. 1400-luvun loppu.

4. Selvitä, miten antiikin klassiset taideihanteet ovat vaikuttaneet Euroopan kulttuuriin eri aikoina.

5. Alla on kolme dokumenttia, jotka edustavat 1800-luvun aatteita.**a) Selvitä perustellen mistä aatteista on kysymys. (3p.)****b) Valitse yksi dokumenttien edustamista aatteista ja pohdi, miten kyseinen aatesuuntaus vaikutti Euroopassa 1800- ja 1900-luvuilla. (3p.)****Dokumentti I**

Sellaisilla toiveikkailla julistuksilla on taipumus tuudittaa esivalta uneen; rohkaista sitä ryhtymään harkitsettomasti epävarman politiikan vaarallisiin seikkaluihin; saada sen jättämään huomiota varustelut, valmistelut ja varotoimet jotka erottavat hyvántahtoisuuden järjettömyydestä ja jota ilman kukaan ei voi olla vakuuttunut abstraktien hallintoa tai vapautta koskevien suunnitelmien tervehdyttävästä vaikutuksesta. Tällaisten puutteiden takia on saatu nähdä valtion rohdon muuttuvan myrkyksi. Ranskan kansa on noussut kapinaan lempeää ja lainkuuliaista monarkkia vastaan suuremmalla raivolla, vimalla ja halveksunnalla kuin minkään kansan on koskaan nähty nousevan oikeudettomintakaan vallananastajaa tai verisintäkään tyrannia vastaan.

Dokumentti II

Työmies työskentelee kapitalistin valvonnan alaisena ja hänen työnsä kuuluu kapitalistille. Kapitalisti pitää huolen siitä, että työ sujuu kunnollisesti ja että tuotantovälineitä käytetään tarkoituksenmukaisesti, ettei raaka-aineita tuhjata ja että työkaluja säästetään, ts. että niitä kulutetaan vain sikäli kuin sitä vaatii niiden käyttö työssä.

— — ... Siitä hetkestä alkaen, jolloin työmies astuu kapitalistin työpajaan, hänen työvoimansa käyttöarvo, siis sen käyttö, ts. hänen työnsä, kuuluu kapitalistille.

Dokumentti III

Nämä kansat eivät enää kaipaa takaisin kahden vuosisadan takaista villiä, vihamielistä ja sotaisaa kansallisuusiuhannetta. ”Jokainen kansa, joka suuremman mahtinsa ja maantieteellisen sijaintinsa johdosta voi tehdä meille vahinkoa, on vihollisemme; jokainen kansa, joka ei voi tehdä meille vahinkoa, mutta joka voimansa määrän ja asemansa johdosta voi tehdä vahinkoa vihollisellemme, on luonnollinen liittolaisemme. Tällaiselle periaatteelle rakentuva kansallisuus on aristokraattien ja ylhäisten rotujen kuninkaallista kansallisuutta. Kansojen kansallisuusaatteeseen ei sisälly tällaisia vaaroja, sillä se voi rakentua vain yhteisen ponnistelun ja yhteisen toiminnan varaan ja siitä seuraavat yhteisymmärrys ja liittolaisuus.